

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11362

Tarih : 08.04.2025

27170

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Anayasa'nın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri uyarınca Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından, öngörülen yasal süresi içinde cevaplanması konusunda gereğini bilginize sunarım.

Sevilay ÇELENK

Diyarbakır Milletvekili

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasının ardından, 2 Nisan'da başlatılan tüketim boikotu çağrısına destek veren sanatçılar Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) ve Tabii projelerinden çıkarılmıştır. TRT'nin bu uygulamaları, tarafsızlık ve kamu yararını esas alması beklenen ve ifade özgürlüğüne saygı temelindeki bir yayıncılık anlayışıyla açıkça çelişmektedir. Kurumun, projelerinde çalışan sanatçıların ifade özgürlüğünü engelleme konusunda kendisinde hak gören bir baskı ve cezalandırma aygıtına dönüştüğü yönünde kamuoyunda ciddi bir kanaat hakim olmuştur.

Anayasa, yasalar ve uluslararası sözleşmeler ile güvence altına alınan düşünceyi açıklama ve ifade özgürlüğü, kamu kurumu niteliğindeki TRT tarafından ihlal edilmektedir. Sanatçılar, yalnızca görüş belirttikleri için halihazırda çalışmakta oldukları projelerden dışlanmakta, ekonomik ve mesleki olarak güç duruma düşürülmekte ve güvencesizlik tehdidiyle susturmaya çalışılmaktadır. Kamu kaynaklarıyla finanse edilen TRT'nin sanatçıları projelerden çıkarması toplum gündemindeki önemli meselelere ilişkin fikir çeşitliğinin ve meşru tartışmanın siyasi iktidar lehine baskılanmasıdır. Oysa sanatın ve medyanın eleştirel düşünceye yer açmasının, demokratik toplum hayatı için güçlendirici ve geliştirici olduğu açıktır.

2954 sayılı TRT Kanunu, TRT'nin tarafsız bir kamu yayıncısı olarak faaliyet göstermesini açıkça hükme bağlamaktadır. Yurttaşların vergileriyle finanse edilen TRT'nin, yalnızca siyasi iktidarın politik çizgisine uygun görüşleri destekleyip, farklı düşünen sanatçıları toplum gündemindeki meselelere ilişkin düşünce ve açıklamaları nedeniyle cezalandırması kabul edilemez.

Yalnızca 2021-2023 yılları arasında 29,5 milyar TL bandrol geliri elde eden TRT'nin, yurttaşların vergileriyle finanse edilen bir kurum olarak, bu kaynakları hangi esaslara göre kullandığı da kamuoyunda uzun zamandır sorgulanmaktadır.

Bu bağlamda;

1. TRT, tüketim boykotu çağrısına destek verdikleri gerekçesiyle Aybüke Pusat, Boran Kuzum, Başak Gümülcinelioğlu ve Furkan Andıç gibi oyuncularını projelerden çıkarmış, senarist Ali Aydın'ın yazdığı "Mevlana Celaleddin-i Rumi" dizisini dijital platformundan kaldırmıştır. Kurum sanatçıların kendi yaşamlarını da etkileyen toplumsal meselelere ilişkin düşüncelerini açıklamalarının ve tartışmalara katılmalarının denetim ve baskılanmasının ifadesi olan bu kararlar hangi kriterler temelinde almıştır?
2. Kamu yayıncısı TRT'nin iktidar uygulamalarını eleştiren sanatçıları projelerden çıkarıp, destekleyenleri koruması tarafsızlık ilkesinin ihlali değil midir?
3. TRT'nin kamu yayıncılığı ilkeleri doğrultusunda fikir çeşitliliğini ve ifade özgürlüğünü desteklemesi yükümlülüğü nasıl denetlenmektedir?
4. TRT, kamu yayıncısı olarak yayın politikasına ilişkin yurttaşlardan gelen şikayetleri sistemli biçimde inceleyen veya değerlendirmeye tabi tutan bir çalışma yürütmekte midir? Böyle bir çalışma varsa, bu çalışmaya ilişkin veriler nelerdir?
5. TRT, 2004-2024 yılları arasında toplam ne kadar bandrol geliri elde etmiştir? Bu gelir yıllara göre ne şekilde dağılmıştır ve hangi alanlara harcanmıştır?